

Arengekomisjon

2017/2086(INI)

21.11.2017

ARVAMUS

Esitaja: arengukomisjon

Saaja: naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon

naiste, soolise võrdõiguslikkuse ja kliimaõigluse kohta
(2017/2086(INI))

Arvamuse koostaja: Florent Marcellesi

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Arengukomisjon palub vastutaval naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et ÜRO 2015. aasta kliimamuutuste konverentsil (COP 21) sõlmitud Pariisi kokkuleppe osalised on võtnud kohustuse kliimamuutuste vastu võitlemisel austada ja edendada inimõigusi, nimelt soolist võrdõiguslikkust ja naiste mõjuvõimu suurendamist;
1. tuletab meelde, et naised on kliimaga seotud ohtude kahjulike mõjude suhtes haavatavamad sotsiaalsete ja majanduslike takistuste (nt juurdepääs maale, krediidile, avalikele teenustele ja tehnoloogiale), vaesuse ja sõltuvuse tõttu loodusvaradest kui elatisallikast; märgib murega, et näiteks raskete kliimatingimuste negatiivne mõju vee- ja metsaressurssidele mõjutab sageli ebaproportsionaalselt naiste igapäevast tegevust, piirates sellega nende majanduslikke väljavaateid; kordab, et on oluline suurendada naiste sõltumatust ja vähendada diskrimineerivaid tavasid, et lahendada kliimamuutustega seotud probleeme ja arendada välja tõhus vastupanuvõime; on seisukohal, et sooküsimused ja kliimamuutuste programmid peaksid seetõttu olema arenguriikide poliitikas ja programmides keskse tähtsusega;
 2. märgib murega, et vastavalt ÜRO uuringule on naistel olnud siiani vaid tagasihoidlik roll muutuste eestvedajatena, kes edendavad kliimaga seotud otsuste tegemist ja investeringuid, ja saavad sellest vastavalt kasu¹; peab kahetsusväärseks eelkõige asjaolu, et peamistes kliimamuutusega seotud teadussektorites – nagu energeetika, inseneriteadus, transport, infotehnoloogia ja andmetöötlus – on kvalifitseeritud töötajate, spetsialistide ja otsustajate ametikohtadel naised alaesindatud; leiab, et vajalik on paradigma muutus, mis nihutaks soolise võrdõiguslikkusega seotud aspektid kliimakorraldusega seotud jõupingutuste ja investeringute keskpunkti; on veendunud, et kliimaga seotud otsused ja investeringud peaksid seetõttu hõlmama kõiki ühiskonna osi, eelkõige naisi ja teisi haavatavaid rühmi;
 3. rõhutab, et kliimamuutustega kohanemise ja nende mõju leevendamise rahastamine tuleb muuta sooteadlikuks; väljendab heameelt seoses mitmepoolsete finantsmehhanismide valdkonnas viimasel ajal tehtud soolise võrdõiguslikkuse poliitika alaste edusammudega; väljendab lisaks heameelt erasektori algatuste üle, mille eesmärk on suurendada ettevõtete sotsiaalset vastutust, kehtestades lisatoetuse projektidele, mis vastavad kestlikkuse kriteeriumidele, sealhulgas naiste elatusvahendite ja haridusvõimaluste edendamise alal; märgib siiski, et ÜRO arenguprogrammi (UNDP) kohaselt toetab ainult 0,01 % kogu maailma rahastamisest projekte, mis tegelevad nii kliimamuutuste kui ka naiste õiguste küsimustega; kutsub ELi ja liikmesriike üles tagama, et nende kliimamuutuste programmid vastaksid inimõiguste kõrgeimatele rahvusvahelistele standarditele ega kahjustaks soolist võrdõiguslikkust;
 4. kutsub liikmesriike üles süvalaiendama soolist mõõdet riikliku keskkonnapoliitika väljatöötamises, rakendamises, järelevalves ja hindamises ning nende poliitikavaldkondade aruandluses, ja tagama naiste täieliku ja võrdse osavõtu kõigi

¹ „Leveraging co-benefits between gender equality and climate action for sustainable development. Mainstreaming Gender Considerations in Climate Change Projects“ ÜRO Soolise Võrdõiguslikkuse ja Naiste Õiguste Edendamise Agentuuri juhend.

tasandite otsuste tegemisest, eelkõige seoses kliimamuutuste strateegiatega; nõuab lisaks, et naised osaleksid juhtimises ja otsuste tegemises seoses loodusõnnetuste ennetamiseks mõeldud rahaliste vahendite eraldamisega;

5. on seisukohal, et ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni (UNFCCC) kolm rahastamismehhanismi – Roheline Kliimafond (GCF), ülemaailmne keskkonnanafond (GEF) ja kohanemistfond (AF) – peaksid avama sooteadlikuma kliimainvesteeringupoliitika jaoks täiendavad rahastamisvõimalused;
6. rõhutab vajadust määrata kindlaks ja edendada programmilisi lähenemisviise, mille sooteadlikkus on tõestatud, muu hulgas näiteks elanikkonna-, tervise- ja keskkonnaprogrammid, mis pakuvad integreeritud lahendusi tervise-, sooliste ja keskkonnaprobleemide lahendamiseks, sealhulgas kliimamuutustele reageerimiseks, ning aitavad kaasa vastavate kestliku arengu eesmärkide saavutamisele;
7. tuletab meelde, et naiste mõjuvõimu suurendamine on kestliku arengu eesmärkide saavutamisel olulise tähtsusega; märgib murega, et rahvusvahelises ja riiklikus poliitikakujundamises esineb kliimamuutuste valdkonnas soopõhiseid tõkkeid; rõhutab vajadust tagada naiste osalemine otsustamise, kavandamise ja rakendamise protsessides; nõuab tungivalt, et EL ja liikmesriigid suurendaksid jõupingutusi soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamiseks oma kliimapoliitikas ja arengukoostöös, sealhulgas kõikides kaubandus- ja investeeringuraamistikes; nõuab tungivalt, et EL seaks arenguabi tingimuseks eelkõige inimõigustepõhiste kriteeriumide lisamise ja uute sootundlike poliitikakriteeriumide kehtestamise kliimamuutuste kohta;
8. tuletab meelde, et soo alusel eristatud andmete kogumine ja soolise statistika tegemine on ettevalmistav samm kliimamuutuste nõuetekohase soopõhise analüüsi suunas; märgib siiski, et paljudes riikides puudub sooline statistika keskkonna kohta; nõuab, et EL suurendaks jõupingutusi arenguriikide riiklike statistikasüsteemide suutlikkuse parandamisel, eesmärgiga koguda keskkonna kohta soolise statistika andmeid, et parandada kliimamuutuse erinevate tagajärgede hindamist ja neile lahenduste leidmist; palub eelkõige Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioonil (OECD) parandada andmete kogumist (näiteks katastroofijärgse vastupanuvõime ja haavatavuse kohta), ning viia läbi Kyoto protokolliga mehhanismide ja selle protokolliga mõju täiendav sooline analüüs;
9. nõuab keskkonnanäitaja loomist, mis võimaldaks analüüsida kasvumudeleid, tarbimisviise ja eluviise, ning nende mõju kliimamuutustele;
10. märgib, et naiste majanduslik sõltumatus eeldab juurdepääsu sotsiaalkindlustusele, maale, põhilistele sotsiaalteenustele ja avalikele teenustele; märgib siiski murega, et UNDP kohaselt on naiste omanduses vähem kui 20% maast, kuigi nad domineerivad maailma toiduainete tootmises (50–80%); märgib samuti, et kuna kaubanduslik nõudlus maa järele üha suureneb, on vaesematel naistel keeruline saada või säilitada turvalist ja õiglast juurdepääsu maale;
11. toonitab naiste haavatavust põllumajandussektoris, mida kliimamuutus eriti mõjutab; rõhutab vajadust käsitleda sooliselt diferentseeritud investeeringuriske kestlikule põllumajandusele; nõuab, et EL aitaks arenguriikidel reformida õigusakte ja kõrvaldada diskrimineerivad tavad, mis piiravad naiste omandiõigust ja juurdepääsu

- tootmisressurssidele ja tootmisvahenditele, kaasa arvatud nõuande- ja finantsteenustele;
12. tuletab meelde, et kestliku arengu eesmärkide vastuvõtmine asetab poliitikavaldkondade arengusidususe 2030. aasta säästva arengu tegevuskava keskmesse; nõuab tungivalt, et EL kujundaks oma energiapoliitikaraamistiku vastavalt nendele põhimõtetele; märgib murega, et ELi meetmed, mille eesmärk on vähendada ELis sõltuvust fossiilkütustest ja transpordist tulenevatest heitkogustest on suurendanud nõudlust biokütuste järele, mida saab täita ainult selliste kütuste importimisega arenguriikidest; rõhutab, et see on kaasa toonud maakasutuse muutused, mis mõjutavad haavatavaid inimesi, eelkõige naisi; kutsub ELi üles käsitlema neid probleeme taastuenergia direktiivi (direktiiv 2009/28/EÜ) käimasolevas reformis;
 13. väljendab heameelt seoses asjaoluga, et Pariisi leping sisaldab viiteid soolisele tasakaalule, ning on kindlal seisukohal, et riike saab abistada nende kliimaeesmärkide täitmisel või COP 21 raames riigi tasandil kokku lepitud panuste elluviimisel ainult siis, kui EL kasutab ära kõikide ühiskonnaosade, eelkõige naiste teadmisi, ettenägelikkust, osalust ja tegevust;
 14. tuletab meelde, et metsad toetavad 1,6 miljardi inimese elatise teenimise võimalust ja 80 % kogu maapealsest bioloogilisest mitmekesisusest, ning aitavad neelata 30 % CO₂-heitest;
 15. tuletab meelde metsade olulist tähtsust bioloogilise mitmekesisuse kaitsmisel, kliimamuutuste leevendamisel, ökosüsteemi teenuste pakkumisel ja elatusvahendite kaitsmisel; märgib siiski, et kuigi metsast sõltuvate kogukondade naised aitavad märkimisväärselt kaasa metsade kestlikule majandamisele, ei saa nad tihti kasu metsaga seotud investeeringutest ja neid ei kaasata asjakohaste otsuste tegemisse; nõuab põlisrahvaste, ja eriti põlisrahvaste naiste õiguste tugevdamist; rõhutab soolise võrdõiguslikkuse ja naiste mõjuvõimu suurendamise olulist rolli REDD+ pikaajalises edukuses; leiab, et REDD+ meetmed peaksid tegelema struktuurse ebavõrdsuse probleemidega nii maa- ja metsaomandi korral; rõhutab eelkõige vajadust tegeleda selguse puudumise probleemiga ja omandisuhete õiguste kaitsega arengumaades, eelkõige seoses naistega, kellel on sageli üksnes maa kasutusvaldusõigused, mis mõjutab nende otsustusõigust juhtimisega seotud küsimustes või REDD+ protsessist kasu saamisel;
 16. märgib, et kõrbestumine ja veeressursside kaotus mõjutab oluliselt naiste, eriti naissoost põllumajandusettevõtjate igapäevaelu; nõuab, et tagataks naiste õigused omandada ja kasutada maad, eelkõige põllumajandusformi kavade kaudu;
 17. tuletab meelde, et detsentraliseeritud säästvad energiatehnoloogiad on muutumas vaesemate tarbijate jaoks kõige kulutõhusamaks energiaalternatiiviks; kutsub üles toetama naiste ettevõtlust energeetikasektoris, et vähendada aega, mida naised kulutavad tasustamata kodu- ja hooldustöödele;
 18. rõhutab vajadust kaitsta ja tunnustada väikepõllumajandustootjaid, eelkõige naisi, kui peamisi majandustegevuses osalejaid, kelle õigusi maa kasutamisele ja omandile tuleb kaitsta siduvate õiguslike mehhanismidega, et hoida ära maa hõivamist;
 19. tuletab meelde, et kuigi enamikus arenguriikidest vastutavad kodumajapidamiste

energiatarbimise juhtimise eest peamiselt naised, kogevad nad sageli energiavaesust, näiteks kasutades igapäevaselt vähetõhusaid ja tervisele ohtlikke materjale, mis mõjutab negatiivselt nende väljavaateid seoses tervishoiuga, juurdepääsuga joogiveele, põllumajandusele, tööhõivevõimalustele jne; rõhutab selle taustal vajadust pöörata tähelepanu sooliselt diferentseeritud investeringuriskile energeetika valdkonnas, et kiirendada üldist ligipääsu energiale; tuletab meelde, et kliimakokkulepped võivad aidata kaasa vaesuse vähendamisele, pakkudes stiimuleid arenguriikide taastuvate energiaallikate põhiseks elektrifitseerimiseks; on sellega seoses veendunud, et naised võivad olla säästvate energiale ülemineku vallas võimsad muutuste tegurid; üldisemalt kutsub arenguriike üles kehtestama poliitika, mis võimaldaksid vastavalt kestliku arengu eesmärgile nr 7 ligipääsu taskukohastele, usaldusväärsetele ja kaasaegsetele energiaallikatele, ning rõhutab vajadust kaasata soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise energiapoliitikasse ja -programmidesse, et parandada selle tulemuslikkust ja tõhusust;

20. nõuab sootundlikke meetmeid selle tagamiseks, et naisi ei peetaks ainult kliimameetmetest tuleneva kasu saajateks, vaid et neid nähtaks ka puhta energiatehnoloogia ettevõtja rollis; väljendab heameelt seoses asjaoluga, et komisjon kuulutas välja naiste ja säästva energiaga seotud projektikonkursi, mille kaudu eraldatakse 20 miljonit eurot tegevuste elluviimiseks, et edendada arenguriikide säästva energia sektoris naisettevõtlust, ning soovib komisjonil seda summat järgmiste konkursside puhul veelgi suurendada;
21. tuletab meelde, et kliimaga seotud katastroofid mõjutavad enamasti rohkem naisi, kui mehi ja et sellised katastroofid suurendavad soolisi erinevusi, sealhulgas varjupaikade eraldamisel; rõhutab, et kriiside ajal ja katastroofijärgses olukorras on vaja asjakohaselt reageerida naiste majanduslikele, meditsiinilistele ja psühholoogilistele vajadustele; kordab veel kord üldisemalt, et liikmesriikidel on naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise konventsioonist tulenevad kohustused võtta konkreetseid meetmeid, et lahendada katastroofide soolisi aspekte muutuva kliima tingimustes, ning võtta selleks vastu konkreetse riigipõhise sihtotstarbelise poliitika, strateegiad, õigusaktid ja eelarve;
22. rõhutab vajadust pöörata tähelepanu praeguste kliimameetmete rahastamise raamistikule kõikidel tasanditel, et tagada soolise perspektiivi integreerimine meetmetesse, mida võetakse katastroofide ohu vähendamiseks ja nende tagajärgedega kohanemiseks;
23. palub määratleda ja tugevdada konkreetseid sootundlikke strateegiaid, mis toetavad ülemaailmse kliimaküsimuste organi, st kliimamuutuste valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) poolt visandatud soolist ja sotsiaalset mõõdet, sealhulgas vabatahtlikku ja õigustel põhinevat pereplaneerimist, kui võimalikku kohanemisstrateegiat;
24. rõhutab keskkonnasõbraliku tehnoloogia ülekandmise tähtsust ja vajadust täita võetud rahalised kohustused, eriti COP 21-s ja Rohelise Kliimafondi raames, et arenguriigid saaksid üle minna CO₂-vabale majanduskasvu poliitikale;
25. nõuab soolise võrdõiguslikkuse küsimustele keskenduvate koolituste korraldamist ELi ametnikele, eelkõige nendele töötajatele, kes tegelevad arengu- ja kliimapoliitikaga;

26. kutsub komisjoni üles kliimamuutuse õigust silmas pidades edendama soolist võrdõiguslikkust piirkondliku abi programmides, inimõiguste ja demokraatia tegevuskavas ja dialoogis kolmandate riikidega.

NÕUANDVAS KOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	21.11.2017
Lõpphääletuse tulemus	+: 18 -: 1 0: 3
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Ignazio Corrao, Mireille D'Ornano, Enrique Guerrero Salom, Maria Heubuch, Arne Lietz, Linda McAvan, Norbert Neuser, Vincent Peillon, Maurice Ponga, Lola Sánchez Caldentey, Elly Schlein, Eleftherios Synadinos, Eleni Theocharous, Paavo Väyrynen, Bogdan Brunon Wenta, Anna Záborská
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Thierry Cornillet, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Frank Engel, Brian Hayes, Florent Marcellesi, Paul Rübig

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

18	+
ALDE	Paavo Väyrynen, Thierry Cornillet
EFDD	Ignazio Corrao
GUE/NGL	Lola Sánchez Caldentey
PPE	Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Anna Záborská, Bogdan Brunon Wenta, Brian Hayes, Frank Engel, Maurice Ponga
S&D	Arne Lietz, Elly Schlein, Enrique Guerrero Salom, Linda McAvan, Norbert Neuser, Vincent Peillon
VERTS/ALE	Florent Marcellesi, Maria Heubuch

1	-
EFDD	Mireille D'Ornano

3	0
ECR	Eleni Theocharous
NI	Eleftherios Synadinos
PPE	Paul Rübig

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu